

ЗАВДАННЯ І СТИМУЛИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕЛІТИ У КОНТЕКСТІ РОЗШИРЕННЯ ЄС І НАТО ТА СУЧАСНИХ КРИТЕРІЇВ БЕЗПЕКИ.

Розширення ЄС і НАТО безпосередньо до західних кордонів України та необхідність розбудови нових механізмів співпраці з Росією, Білорусією, Молдовою, іншими країнами у східному напрямку вимагають від нашої країни чіткого визначення "modus vivendi" на довготермінову перспективу. Ці проблеми стають викликом для української еліти, яка водночас є і першоджерелом необхідних державних рішень, і головним інструментом для наступної реалізації цих рішень на національному, регіональному і місцевому рівнях.

Складність полягає у тому, що еліта, яка має відповісти на цей виклик, ще тільки формується у достатньо складних умовах, головними з яких є:

- відсутність "національної ідеї" державотворення, яка мала б перебрати естафету від тривалої боротьби за здобуття незалежності України;
- "несуцільність" самої еліти, деструктурованої політичними чистками, еміграцією, ідеологічними примарами та тривалою орієнтацією її професійної частини не на власні рішення, а на "вказівки" або сліпе копіювання східного та західного досвіду;
- аморфність і крихкість українського "середнього" класу, який за своєю природою є одночасно генератором еліти, головним провідником її ідей та бар'єром на шляху нелегальних зв'язків з тіншовими структурами і "низами" суспільства;
- політична, економічна та правова нестабільність суспільства в цілому, коли ще немає партійної орієнтації, державної та регіональної політики, а діяльність влади (управління, правоохорона), мас-медіа, освіти, культури являє собою дивовижний конгломерат елементів, успадкованих від колишнього ладу, запозичених на Заході та власноручних, що взагалі не мають аналогів у європейських країнах.

Цьому є багато різних причин, серед яких можна виділити дві, що з точки зору цього дослідження є визначальними для розв'язання означених проблем в Україні та порозуміння з її західними партнерами .

По-перше, в усіх верств населення відсутнє почуття реальної вартості найвищих цінностей демократичного суспільства – людського життя і свободи. При цьому, внаслідок штучного заниження цін у соціалістичній економіці, ми звикли нехтувати будь-якими видами національних ресурсів: інтелектуальними, природними, енергетичними, матеріальними та вторинними.

Не менш значними є відмінності і в правовій свідомості пересічних людей, бізнесменів, політиків та у міжнародних стосунках. Ця принципова різниця проявляє себе як безпосередньо у законах і механізмах їхньої дії, так і у законслухняності населення, співвідношенні між правовими і нормативними аспектами усіх сфер життя та, навіть, у розумінні поняття “стандарт”.

Безпосередніми наслідками цих посткомуністичних реалій для більшості громадян України і, зокрема, її еліти є:

- практично абсолютна нездатність робити будь-який послідовний вибір і брати на себе відповідальність за нього — у парламентській та урядовій політиці, на виборах, на базарі, у вихованні та освіті, у повсякденній поведінці і т. ін., що є притаманним людині в ринковому суспільстві з раннього дитинства;
- неконкурентоспроможність переважної більшості суб’єктів підприємницької діяльності, їх продукції та послуг після того, як цілі покоління привчалися до освоєння “вибитих” у держави коштів і звітування плановими показниками собівартості та прибутку за встановленими тією ж державою цінами, без відстеження кон’юнктури і збуту, оцінки реальних ризиків, ресурсоенергоємності продукції, питомого виробництва відходів та екологічних наслідків тощо.

У сфері державного управління ці особливості легко простежити на прикладі двох основоположних документів, затверджених указами Президента України впродовж останнього року: Програми інтеграції України до ЄС та Концепції державної регіональної політики. Ці документи утримують в собі значну кількість дійсно ключових питань, намірів та гасел, але є еkleктичними, не несуть у собі ніяких конкретних механізмів для послідовної реалізації визначених ними завдань, не мають необхідної державної та міжнародної підтримки і не сприймаються конструктивно українським суспільством.

Виходячи з вищенаведеного можна констатувати, що завдання і стимули поведінки еліти слід вивчати і прогнозувати не тільки (і не стільки) виходячи з

потреб сьогодні (нехай і вкрай пекучих). Ключовим питанням є те, що реально може сьогодні зробити еліта і яким чином її подальший розвиток має поєднуватись з розв'язанням таких визначальних проблем як забезпечення сталого соціально-економічного розвитку держави, її регіонів, територіальних общин і підприємств, послідовне інтегрування до сучасної Європи і світу з одночасним поглибленням партнерських стосунків на Сході, прискорення відповідних трансформацій у ментальності та правовій свідомості громадян і т. ін.

Реальні можливості і пріоритети співробітництва з розвиненими країнами Заходу можна простежити, застосовуючи деякі математичні і фізичні аналогії, до яких ми вже вдавалися у [1-2] для вивчення питань регіонального розвитку. Так “нестиковку” взаємодії української еліти із західними партнерами можна порівняти з розривами функцій у математичному аналізі. Розриви (тобто стрибки) значення функцій бувають двох типів:

- I – коли значення функції різко змінюється у певній точці, але на конкретну кінцеву величину (подібно до сходинки). Для таких функцій існує стандартна процедура, що застосовується в усіх випадках розривів I роду, знімаючи всі подальші проблеми;
- II – коли розрив функції сягає безкінечно великих значень (з шкільної програми всі можуть пригадати гіперболу або логарифмічну функцію). В сучасній математиці та теоретичній фізиці існує багато рішень, які дозволяють обходити ці складнощі. Але для будь-якого конкретного випадку рішення шукають кожний раз “з нуля”, оскільки універсального підходу до розривів II роду немає.

Цю аналогію доцільно простежити у взаємовідносинах наших фахівців із західними партнерами. Тривалий досвід цих контактів доводить, що у таких сферах як технологічне і наукове співробітництво, культурні зв'язки та ряд інших, розривів у ментальності та професійному рівні або взагалі не існує, або вони відносяться до I роду і легко долаються за допомогою стандартних процедур.

Але у більшості випадків політичного, економічного, соціального і правового партнерства відміни у свідомості та фаховому підході нагадують розриви II роду. І хоча, як правило, кінець-кінцем знаходиться прийнятне рішення — воно потребує значно більших зусиль для порозуміння через відсутність загальноприйнятих процедур розв'язання таких протиріч. Очевидно, що природою цих складнощів є не

тільки відміни у ментальності, але й кон'юнктурні чинники, як, наприклад, антидемпінгові дії щодо України чи наслідки “касетного” скандалу.

Виходячи з цього можна зробити висновок, що першочерговими завданнями і переважними стимулами для української еліти є вміння користуватись конкретними і очевидними фактами, як то довжина залізничної колії, кількість ділової деревини, питома ресурсоенергоємність конкретної продукції, умови забезпечення певного рівня її якості та техногенно-екологічної безпеки. І лише після їх “технічного” прояснення настає черга вибору політичних, економічних і правових важелів для реалізації конкретних проектів.

Інакше кажучи, використання західного (ринкового) досвіду та інструментарію (так само як і відтворення відносин з Росією та країнами Сходу) ефективно і доцільне тільки тоді, коли зрозуміло, що власне ми самі маємо і можемо зробити і яка конкретна участь західних чи східних партнерів нам потрібна. Така послідовна позиція значно полегшить роботу і тих зарубіжних ділових кіл, які налаштовані на нормальний і тривалий бізнес в Україні.

Саме такий підхід було закладено до розбудови Єврорегіону “Верхній Прут”, головне завдання якого дуже вдало сформулював посол США в Україні К.Паскуаль на зустрічі в Чернівецькій облдержадміністрації 13.12.2001 р.: “За умов зменшення протистояння Росії з одного боку та США і ЄС – з другого — Україна отримала сприятливі умови для прискорення інтегрування до сучасної Європи. В цьому контексті такі її прикордонні регіони як Буковина повинні відіграти роль своєрідного “моста”, через який і має піти прискорений процес інтегрування”.

Пріоритети і напрями цього процесу, визначені Радою Єврорегіону у його основоположних документах і спеціальних рішеннях і докладно висвітлені у [3-4]. Конкретизуючи питання, винесені у назву цієї статті, зупинимось на основних проектах, вже обговорених з партнерами Чернівецької області і Єврорегіону в країнах ЄС та висвітлених на Міжнародному Форумі “Україна та Європейський Союз - разом у XXI століття” 17.12.2001 р. у Відні.

З метою створення необхідних умов для їх реалізації завершено підготовку постанови Кабінету Міністрів України щодо надання Єврорегіону “Верхній Прут” експериментального статусу у сфері транскордонного співробітництва. Її попередньо погоджено з урядами Румунії та Республіки Молдова для вирішення принципо-

вих питань підтримки центральними урядами цих країн діяльності Єврорегіону в якості пілотного “полігону” на майбутніх східних кордонах ЄС і НАТО. Окрім спільних бажань членів Єврорегіону, особливо важливими є позиції та можливості його партнерів в країнах ЄС (австрійської землі Карінтія, баварського округу Швабія та французького департаменту Майєнн) щодо підтримки ними конкретних транскордонних проектів та їх лобіювання у Брюсселі, а також у міжнародних фінансових інституціях і програмах. Загальною основою для такого співробітництва є рішення Гетеборзького Самміту ЄС, Ялтинського Самміту “Україна – ЄС” та Бухарестської зустрічі ОБСЄ.

У контексті об’єктивного набуття Україною статусу транзитної держави визначальним пріоритетом для долі Буковини є відновлення транзитних сполучень по залізничних коридорах, які були побудовані тут ще у ХІХ столітті. Україна, у порівнянні з Росією, Білорусією і Молдовою, єдина має спільні рубежі з усіма прикордонними країнами – кандидатами до вступу в ЄС— Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією та, практично, з Болгарією. Тому вона може відігравати особливу транзитну роль на традиційних торгово-транспортних шляхах, як через нові кордони ЄС із Заходу на Схід, так і вздовж них - з Півдня на Північ (див. нижченаведена схему).

Німеччина	Скандинавія	Білорусь	країни Балтії	Р О С І Я	Фінляндія
Австрія	Польща	Галичина	Волинь		Далекий Схід
колишня	Словаччина	Закарпаття	УКРАЇНА		Середня Азія
Югославія	Чехія	Буковина	Одещина		Кавказ
Італія	Угорщина	Молдова	Близький Схід		Азербайджан
Греція	Румунія				Грузія
Туреччина	Болгарія				

Про ступінь розвиненості транскордонних відносин в цьому регіоні можна судити з наведених у таблиці даних доцента ЧНУ І.Жалоби про розвиток залізничних шляхів, що почали активно розбудовуватись через Чернівці із Заходу на Схід та з Півдня на Північ у ХІХ сторіччі.

Напрямок залізничного руху	Роки побудови
Перемишль – Львів – Чернівці	1861—1866
Чернівці – Сучава – Ясси (Румунія) – Галац – Констанца	1868—1870
Чернівці – Новоселиця (колишній російській кордон)-Кишинів-Одеса	1884
Дебрецен (Угорщина) – Сату-Маре – Сучава	1880-ті—1900-ті
Цольнок (Угорщина)-Орадя-Клуж- Сучава	1880-1920-ті
Чернівці – Коломия – Рахів – Чоп	1890-1900-ті
Чернівці – Тернопіль – Підволочиськ (колишній російській кордон)	1880-ті—1900-ті

Перед I Світовою війною на нинішній території Західної України в межах тодішньої Австро-Угорської імперії діяли 7 залізничних коридорів через Карпати (тільки через Перемишль-Львів проходило 32 пари потягів за добу), а навкруги Чернівців функціонував великий залізничний вузол, який забезпечував найкоротше сполучення між східним Середземномор'ям, західним Причорномор'ям і Прибалтійськими країнами, а у напрямку Схід-Захід — сполучення між Центральною і Південною Європою та Російською імперією.

В процесі європейської інтеграції відновлення зазначених залізничних сполучень через Чернівці у межах наведеної загальної транзитної схеми України матиме неабияке значення у макрорегіональному плані вже у найближчі роки. Тому на Будапештському Економічному Форумі та Самміті Центральноєвропейської Ініціативи у листопаді 2000 р. на зустрічі делегації Єврорегіону “Верхній Прут” з представниками Міністерства транспорту Румунії, UNIDO та Світового Банку була виказана істотна зацікавленість у реалізації проектів за цим напрямком.

Реконструкція 35 км залізничної дільниці від Вадул-Сірету до Чернівців з укладенням на ній також і європейської колії 1435 мм відкриє можливість безперевалочного проходження пасажирських і вантажних потягів з Заходу і Півдня безпосередньо до Чернівців. Враховуючи початок аналогічних робіт від західного кордону до Львова та складнощі, що виникають на трансєвропейському залізничному коридорі № 9, який планувалося провести через Придністров'я та Молдову, сьогодні слід забезпечити безперевалочне слідування потягів від Середземномор'я та Причорномор'я через українську територію (Вадул-Сірет—Чернівці—Тернопіль—Львів—Мостиська/Рава-Руська) до балтійських країн.

В разі успіху перших пілотних проектів можна буде розглянути 3 можливих шляхи подальшого безперевалочного слідування європейських потягів через Тернопіль, Кам'янець-Подільський – Хмельницький, Окницю – Могилів-Подільський на Жмеринку і Шепетівку до Києва, Москви, Санкт-Петербурга, Ростова і далі у східному напрямку.

Тільки у такий спосіб, використовуючи обидва напрямки залізничних сполучень через Львів та Чернівці, що були сформовані як єдина система ще у XIX ст., Україна забезпечить собі провідне місце у транзитних перевезеннях через нові східні кордони ЄС та вздовж них.

У свою чергу розбудова транскордонних сполучень істотно сприятиме розвитку прикордонної торгівлі, кооперації та міжнародного туризму.

До проектів, що є основоположними для Єврорегіона в цілому, можна віднести також і реструктуризацію енергетики. Визначальними для Чернівецької області стануть добудова Новодністровської ГАЕС і приватизація Обленерго. Не менш важливими є проекти з розвитку децентралізованої нетрадиційної енергетики та запровадження в усі основні галузі господарства і комунальної сфери енергозберігаючих технологій, ефективних систем обліку споживання енергоносіїв, дієздатних систем розрахунку за енергоспоживання [5].

Серед галузевих проектів в Чернівецькій області та Єврорегіоні слід особливо відзначити розбудову лісового і деревообробного комплексів на основі сучасних європейських технологій [6], враховуючи останні міжнародні рішення щодо Карпатсько-Дунайського регіону, що сприятиме зайнятості населення та підвищенню рівня виробництва в області. Замість вивезення кругляка по разових поставках передбачається освоєння виробництва конкретної продукції у поєднанні з послідовним переозброєнням технологічної бази підприємств.

Українською та молдовською сторонами ініційовано також розвиток сільськогосподарського виробництва на принципово нових засадах, яким сприятиме прийняття нового Земельного Кодексу України. У цій сфері найбільш перспективним уявляється розвиток екологічно-чистого виробництва і відповідної продукції. Водночас передбачається значно тісніша кооперація між підприємствами членів Єврорегіону, що значно збільшить привабливість для інвестувань.

Модель Екоєврорегіону розглядається членами Єврорегіону як загальна основа для забезпечення сталого розвитку на прикордонних територіях, особливо у басейнах річок Дунайсько-Чорноморської системи. З одного боку це є найбільш сучасним та ефективним підходом до оптимізації регіонального господарства і в цілому, і по окремих галузях, і для розвитку конкретних виробництв, і для оцінки окремих технологічних процесів та операцій [7].

У контексті рішень Бухарестського Самміту 16 країн “Довкілля та сталий розвиток у Карпатсько-Дунайському регіоні”, V Екологічної Конференції Європейських Регіонів “ENCORE 2001” та Декларації керівників природоохоронних

міністерств Дунайсько-Чорноморського басейну від 26.11.2001 р. найбільш значущими слід визнати два основних напрями діяльності Екоєврорегіону:

- Щодо впровадження сучасних систем водокористування та покращання стану техногенно-екологічної безпеки у басейнах прикордонних річок: Сирету, Прута і, надалі, Дністра. Цей напрямок розвиватиме результати першого спільного проекту з Карінтією [8] і може стати прикладом для розроблення системи аналогічних проектів у Дунайсько-Чорноморському басейні.
- Створення Регіонального транскордонного Центру Чистого Виробництва, що сприятиме покращанню конкурентоспроможності та еко-ефективності виробництв, зниженню ресурсоенергоємності продукції і оптимізації поводження з відходами та стимулюватиме приток у регіон сучасних технологій.

Для забезпечення довготривалої перспективи транскордонного співробітництва і регіонального розвитку передбачається здійснення ще двох основних систем проектів.

- створення на базі Чернівецького національного університету сучасної системи освіти, спрямованої на міжнародне співробітництво.
- проведення порівняльного аналізу нормативно-правової бази України, Румунії та Молдови для транскордонного співробітництва в Єврорегіоні з виробленням рекомендацій щодо її узгодженого вдосконалення з одночасною гармонізацією з європейськими директивами і стандартами.

Дієвість і послідовність реалізації згаданих проектів мають забезпечити нові методи регіонального управління [9-10] і сучасні підходи у сфері безпеки [4].

Наведені приклади достатньо переконливо свідчать про те, що наявний потенціал країни та її регіонів у сучасних геополітичних та економічних умовах з усією очевидністю являють широке коло конкретних, перспективних завдань для національної та місцевої еліти і можливостей для їхньої реалізації. Сьогодні, коли Україна остаточно посіла своє місце на картах світу, цей простір має наповнитись європейським життям і діяльністю, задовольняючи інтереси громадян і прийдешніх поколінь та викликаючи зацікавленість сусідів.

Джерела інформації

1. З.Бройде. Механізми трансграничного сотрудничества в Карпатском регионе //Транскордонні території України (Проблеми розвитку).- Київ: Держбуд України.- 1999.- С.152-159

2. З.С.Бройде. Перспективи та особливості транскордонного співробітництва в євро регіонах на заході України //На шляху до Європи. Український досвід Євро-регіонів: Проект Київського центру Інституту Схід-Захід.- К:Логос.-2000.- С. 115-132
3. З.С.Бройде. Євро регіон “Верхній Прут” — конституювання, конкретні завдання, перспективи //Регіони Східної Європи: Інтеграційні очікування і конфронтаційні небезпеки: Матеріали Міжнародної наукової конференції (Чернівці, 18-19 вересня 2000 р.) — Буковинський політологічний центр, Фонд Ф.Еберта.— Чернівці: Букрек. —2000. — С.126-136.
4. З.Бройде. НАТО і Євро регіони Східної Європи: спільні інтереси та потенціал співробітництва у сфері безпеки. //Проблеми прикордонних регіонів у контексті розширення НАТО. Чернівці: Буковинський політологічний центр, Центр інформації та документації НАТО в Україні. - 2001 р.- С.96-106.
5. Chernivtsy Energy Plan: Project № 1299/21 of TACIS City Twinning Program. — Chernovtsy:Colir-Druk, - June 2001.- 44 p.
6. Pilot implementation of the Austrian ECOPROFOT Program as a facility for ISO 14000 and CIS Waste Management Standards - Chernovtsy:Colir-Druk, - April 2000. - 33 p.
7. Рациональне ресурсокористування і техногенно-екологічна безпека - алгоритм сталого соціально-економічного розвитку для Євро регіону “Верхній Прут”/Т.Бауер, З.Бройде, К.Нікітович та ін. //Науковий вісник Чернівецького університету. - 2001. – Вип.109-110. — Економіка.— С. 3-6.
8. Concept for the Water Supply in Chernovtsy: Report on TACIS “City Twinning” Program project № 1796/69.— Klagenfurt, Alekto Verlag.—1998.—94 p.
9. З.С.Бройде. Збалансованість розвитку систем управління всіх рівнів на основі сучасних вимог безпеки і сталого розвитку //Актуальні проблеми реформування державного управління: Матеріали щорічної наук.-прак. Конф. Укр. Академії державного управління при Президентові України - Київ.—1997.- С. 259-260
10. Т.Бауер, З.Бройде. Транскордонні та міжрегіональні аспекти управління соціально-економічним розвитком регіону //Збірник матеріалів семінару з питань економіки: Чернівецька облдержадміністрація, Чернівецький регіональний центр підвищення кваліфікації, Фонд Г.Зайделя (ФРН) – Чернівці: Прут.— 2001.- С.3-9

Анотація

ЗАВДАННЯ І СТИМУЛИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕЛІТИ У КОНТЕКСТІ РОЗШИРЕННЯ ЕС І НАТО ТА СУЧАСНИХ КРИТЕРІЇВ БЕЗПЕКИ.

З.С.Бройде – Чернівецька облдержадміністрація, Державний НТЦ “Екоресурс”, м. Чернівці, Україна, e-mail: broyde@sacura.cv.ua

Розглянуто умови становлення національної та регіональної еліти України як рушія процесу формування державної політики у сфері економіки, міжнародних відносин та розвитку регіонів. Показано основні проблеми посткомуністичної еліти та наявні відмінності і розриви, що існують у розбудові партнерства із західними країнами та відновленні співробітництва на Сході. Визначено, що першочерговими завданнями і переважними стимулами для української еліти є вміння користуватись добре визначеними і очевидними фактами, після “технічного” прояснення яких настає черга вибору політичних, економічних і правових важелів для реалізації конкретних проектів. На прикладах Буковини та Євро регіону “Верхній Прут” продемонстровано можливості постановки та реалізації цих завдань.

Аннотация

ЗАДАЧИ И СТИМУЛЫ ДЛЯ УКРАИНСКОЙ ЭЛИТЫ В КОНТЕКСТЕ РАСШИРЕНИЯ ЕС, НАТО И СОВРЕМЕННЫХ КРИТЕРИЕВ БЕЗОПАСНОСТИ

З.С.Бройде – Черновицкая облгосадминистрация, ГосНТЦ “Экоресурс”,
м. Черновцы, Украина, e-mail: broyde@sacura.cv.ua

Рассмотрены условия становления национальной и региональной элиты Украины как движителя процесса формирования государственной политики в сфере экономики, международных отношений и развития регионов. Показаны основные проблемы пост коммунистической элиты, имеющиеся различия и разрывы, возникающие в ходе развития партнерства с западными странами и восстановления сотрудничества на Востоке. Установлено, что первоочередными задачами и преимущественными стимулами для украинской элиты является умение пользоваться определенными и очевидными фактами, после “технического” прояснения которых настает очередь выбора политических, экономических и правовых рычагов для реализации конкретных проектов. На примерах Буковины и Еврорегиона “Верхний Прут” продемонстрированы возможности постановки и реализации таких задач.

Summary

OBJECTIVES & INCENTIVES FOR THE UKRAINIAN ELITE IN CONTEST OF THE EU & NATO ENLARGEMENT AS WELL AS MODERN SECURITY CRITERIAS

Z.Broyde –Chernivtsy Regional State Administration, State Scientific & Technical Centre “EcoResource”, Chernivtsy, UKRAINE e-mail: broyde@sacura.cv.ua

Examined conditions for the Ukrainian national & regional elite making as a mover for the state policy establishment in the areas of the Economy, International Relations & Regional Development. There was shown main problems of the post-communist elite as well as the differences & gaps, which arise in the partnership making with the Western countries & restoration of the co-operation on the East. Fixed that the primary objectives & stimulus for Ukrainian elite become skills to use well defined & obvious facts, which “technical” apparent should forego the choice of the political, economical & legal levers for the concrete projects installation. By the examples in Bukovina & Euroregion “Upper Prut” are demonstrated the opportunities for such targets setting and realisation.

БРОЙДЕ Зіновій Самуїлович — к.т.н., с.н.с. чл.-кор. Української Екологічної Академії наук, радник голови Чернівецької облдержадміністрації з питань міжнародного співробітництва і сталого розвитку регіону, директор Державного НТЦ з міжгалузевих і регіональних проблем екологічної безпеки і ресурсозбереження (ДНТЦ “Екоресурс”). Народився в Чернівцях у 1950 р., закінчив Новосибірський держуніверситет в 1972 р. за спеціальностями “ядерна фізика” та “прикладна математика”, кандидатський ступінь за спеціальністю “матеріалознавство”. Попередня посада – зав. кафедрою інженерної екології та ресурсозбереження ЧДУ. Автор понад 200 наукових праць, винаходів і стандартів, з яких понад 30 за тематикою даної роботи. Адреса ДНТЦ “Екоресурс”: вул. О.Кобилянської, 2, Чернівці 58002, тел./факс (0372) 58 54 76 e-mail: broyde@sacura.cv.ua

Zinoviy S. BROYDE — PhD, Senior Scientist, member of the Ukrainian Environmental Academy of Science, adviser of the Head of Chernivtsy Regional State Administration for international co-operation and Regional Sustainable Development, director of State Scientific & Technocal Centre for inter-branch-wise & regional problems of the

Environmental Safety & Resource Conservation (Centre “EcoResource”). Born in Chernivtsy in 1950, graduated in 1972 in Novosibirsk State University in “Nuclear Physics” & “Applied Mathematics”, has PhD degree in “Material Science”. Previous position – head of the chair “Industrial Ecology & Resource Conservation” in University of Chernivtsy. Has more than 200 publications, inventions and standards, incl. more than 30 on this article topic. Address: Centre “EcoResource”, 2, Kobyljanskaja str. Chernivtsy 58002 UKRAINE, phone/fax +38-0372-58 54 76 e-mail: broyde@sacura.cv.ua